

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravljanje se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Štev. 23.

V Ptju v nedeljo dne 19. julija 1914.

XV. letnik.

Resni časi.

Žalostni dnevi grozovite novice iz Sarajeve so minuli. Le na vojaških poslopijih frfotajo ščrne zastave. Proti neizprosnim smrti ne pomaga nobeno jokavo žalovanje. V tisti krsti počivata prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova velikodušna soproga in nikdaj jih ne more prebuditi iz njih večnega spanja. Nikdo, — niti jok nedolžne dece, ki je ostala zapuščena ob grobu nepozabnih staršev, — niti obupna žalost visokega starčka, ki drži v svoji vedno enako krepki roki žezo nad avstrijsko-ogrskimi narodi, — niti v neznanem strahu trepetajoče ljudstvo, ki ne more verovati poročil o grozovitem umoru . . . Nikdaj Franc Ferdinand poklican je k „veliki armadi“, od katere še ni nikdo nazaj prišel . . .

Prvi žalostni dnevi so minuli; ali žalost pravzaprav noče ponehati, žalost v srcu vseh, ki so v resnicu avstrijskega mišljenja. Ta žalost seveda ni nekaj mehkega, sentimentalnega, ni solznata in otročja, — ta žalost je kakor divjivihar, ki postaja z vsakim dnevom močnejši in ki zahteva vedno glasnejše — maščevanje. Ne navadno maščevanje nad tistim mladim morilcem, ki so ga podle održene duše v uniformi srbskih dostojanstvenikov k umoru nahujskale in ki se morda še danes domišljuje, da je storil boge kako krasno dejanje za svoj srbski narod, — maščevanje nad zistemom mislimo, nad tistim zistemom, ki je najhujše sovražnike Avstrije božal in protetiral — nad zistemom slabosti in zanikernosti, ki se je v zadnjih letih v naši domovini udomačil. Kdor ljubi Avstrijo, ta mora zahtevati in želeti, da ostane ta Avstrija močna, velika, neodvisna in brezobzirna. Čež to dejstvo ne pomagajo medene besede in diplomatske karikature, ki padajo na trebuh, kadar zaropata ljudska nevolja. Tisti je laži Avstrijec, ki hoče napram vsakemu izizzivanju potrežljivo molčati; pravi Avstrijec je, kdor je ponosen na svojo domovino, kdor ne dopusti, da bi vsekakor balski kraljemorilec pljuval na avstrijsko zastavo. Miroljubnost, krščanska ljubezen do bližnjega, potrežljivost in pohlevnost so lepe stvari, prav lepe, res lepe; — ali z lepimi besedami se za strovragov ne bode branili proti ljudem, ki mečejo bombe in streljajo izza plota, ki odravljajo moralo pouličnega morilca, moralo krvoljčnega tigra . . . Priskih ljudeh pomaga le železna roka, močna rjava. In železno roko, močno voljo elimo mi pravi Avstrijci — Avstriji!

Na Srbskem nimajo niti trohice sramote.

Namesto da bi tam obsojali in se zgražali nad grozovitim zločinom v Sarajevi, jim je ta zločin le povod, zaprečiti zopet novo gnušno gnozoper avstro-ogrsko monarhijo. Barbari v neodkritih delih Afrike in Azije bi se zgražali nad tem podlilm, od visokih srbskih oficirjev na polvelja srbskega prestolonaslednika izvršenim umorom. Na Srbskem pa ploskajo temu umoru, kakor da bi se bil izvršil v teatru . . . Srbsko časopisje se skoraj brez izjeme zavzema za to kulturno sramoto in govori o razdelitvi Avstrije, kakor da bi bili Princip in njegovi kravati tovariši res Avstrijo samo umorili. Že iz tega je razvidno, da so na Srbskem o nameravanem umoru vedeli, da je bil ta umor v Belgradu pripravljen. Znavadnim umorom na lastnem kralju prišel je srbski Peter na prestol; znavadnim umorom hoče povečati svoje pokradene in izropane pokrajine. Vse to dokazuje nesramna gonja srbskega časopisja. In tega si Avstrija ne more in ne sme dopasti pustiti. Kajti ako si to pusti dopasti, potem je čisto gotovo, da bode zgubila sleherni vpliv v Evropi, da bode postala brezpomembna v svetovnem koncertu in da jo bodejo pričeli njeni balkanski in ruski sovražniki razdeljevati, kakor so rimski vojaki razdelili plašč križanega Jezusa . . . Ne gre se torej za navadno maščevanje nad Srbji; — pač pa se gre zato, da napravi Avstrija enkrat mir in red ob svojih mejah, da dokaže svojo odločnost in svojo veljavo. Srbija nam mora dati garancijo, da ne bode več vzgajala protiavstrijskih morilcev, da bode preprečila protiavstrijske komplotne in zarote, da bode mirovala. To garancijo nam mora dati Srbija, naj si bode potem skozi diplomacijo, za katero danes seveda nikdo več niti počenega groša ne da, — naj si bode skozi odločitev meča! Eno ali drugo se mora zgoditi, kajti le tedaj bode mir na jugu. Srbska neodvisnost je pravljena nevarnost za vso Evropo. In Avstrija bi bila podobna samomorilcu, aka bi v nerazumljivi dobrosrčnosti svoje interese tej nevarni neodvisnosti Srbije žrtvovala . . . Mi gotovo ne hujskamo v vojno, mi ne želimo prelivanja krvi. Ali tega ne more nikdo odobravati, da bi se pričela zopet tista grozovita gospodarska kriza, ki jo čutijo avstrijski narodi zdaj že par let sem, ki je uničila nešteto eksistenc, ki je pobila mnogo upanja, ki je pa tudi našo domovino strašno oslabela. „Clara pacta, buoni amici“, — pravijo Italijani. In beseda je pravilna! Enkrat se mora odločiti, kdo je močnejši in kdo kali mir. Srbija se mora našemu avstrijskemu vplivu podvreči, ali pa — mora izginiti!

Slovensko ljudstvo, ti pa spoznavaj zdaj cilje in namene slovenskega prvaštva . . . Ali pisali pravki v svojih listih in kričili na svojih shodih, da so „Srbi naši bratje“?! Ali niso politični duhovniki raz prižnic hujskali, da se v slučaju vojne ne sme na Srbe streljati?! Ali niso nabrali velike svote denarja za srbske vojake, medtem ko niso imeli niti krajcarja za naše vojake?! . . . Slovensko ljudstvo! Z godbo, petjem in popivanjem „praznovali“ so slovenski pravki umor prestolonaslednika . . .

Zapomnimo si jih! Kdor je s srbskimi morilci, ta ni z nami, kajti mi smo in ostanemo — za Avstrijo!

Politični pregled.

Cesarjevo pismo. V uradnem listu bilo je sledče cesarjevo ročno pismo objavljeno: — „Ljubi grof Stürgh! Globoko potr stojim pod vtisom grozneg čina, ki je Mojega iskreno ljubljenega vnuka sredi iz resnega izpolnjevanja svoje dolžnosti na strani svoje velikodušne, vuri nevarnosti zvesto ob njegovi strani bivajoče soproge odtrgal in Mene ter Mojo hišo v največjo žalost pahnili. — Ako mi zamore biti v tem težkem času kaj tolažba, potem so to nešteti dokazi tople ljubezni in odkritosrčnega sožalja, ki se mi jih je v ravno preteklih dneh iz vseh krogov prebivalstva poslalo. Zločinska roka oropala mi je sorodnika in zvestega sodelavca, oropala je varstvu potrebne, najnežnejši starosti komaj odrasle otroke vsega tistega, kar jih je bilo na zemlji dragi in je nakopičila na njih nedolžno glavo neizrecno bolest. — Blaznost male skupine zapeljanih pa ne zamore porušiti posvečene vezi, ki Mene in Moje narode vežejo, ne doseže čustev iskrene ljubezni, ki se je Meni in vladarski hiši iz vseh delov monarhije nanovo na tako ginaljivi način pokazala. — Šest in pol desetletja delil sem s svojim narodom žalost in veselje; tudi v najtežjih urah bil sem si vedno svest vzvišenih dolžnosti, odgovornosti za usodo milijonov, katero sem Vsemogočnemu dolžan. Nova bolestna izkušnja, ki jo je nepoznani sklep božji Meni in Mojim poslal, okreplčala bode v meni odločitev, da na kot pravi priznani poti do zadnjega zdihljaja v blagor Mojih narodov vstrajam. In ako bodem enkrat jamstvo njih ljubezni kot najdragocenježo zapuščino Mojemu nasledniku zapustil, potem bode to najlepša plača za Mojo očetovsko skrb. — Naročam Vam, vsem, ki so se v teh žalostnih dneh v priznani zvestobi in udanosti okoli

Vseboleloski sopilnih organov.

pljučne bolezni

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenca in

naduha zdravijo številni

zdravniki in profesorji vedno z SIROLIN "ROCHE".

Dobi se o K. 4.— v vseh lekarnah.